

ÉPÜLETSZOBRA SZ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

ÉPÜLETSZOBRA SZ

Feladatok és tevékenységek

Az épületszobrász az épületek külső és belső tereinek díszítéseivel foglalkozik. Tevékenysége során előállítja a díszítőelemek alapszerkezetét, valamint helyszíni és műhely körülmények között a díszítőelemeket. Különböző szerelési technikákkal elhelyezi azokat. Részt vesz a műemléki felújításokban, amelyre szerencsére sok szép példát lehet látni. Ilyenek pl. a Gödöllői Grassalkovich Kastély vagy a Nagytétényi Kastély, amelyeket szakszerű felújítással napjainkban állítottak vissza régi, eredeti pompájukba.

Az épületszobrászok alakítják ki az épületek belső és külső falfelületeit díszvakolással, helyszínen húzott vagy kézzel mintázott díszítményekkel, szobrászmunkákkal és egyéb speciális módszerekkel. Az ő feladatuk egyes minták és modellek előállítása, gipszfelületek megmunkálása, gipszöntvények készítése.

A műhelyben rajzok, mintadarabok vagy saját elképzelés alapján készítik el a díszítmények elemeit. Ennek első lépése a minta kialakítása, amiről öntőformát készítenek. Az öntőformákba folyékony gipszkeverék kerül, amely megszilárdulás után azonnal kivehető és felhasználható. A díszítmény egyes elemeit az épületszobrász összedolgozza, simítja, tisztítja.

A helyszínen tervek és előírások alapján kijelölik a díszítmények helyét, majd kialakítják a szép, tetszetős felületeket.

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatok még a különböző célszerszámok, mint sablonok, lehúzólécek, citlingek, mintázófák, mintázógyűrűk, valamint az előregyártáshoz szükséges különböző anyagú, szerkezetű gyártóformák elkészítése.

Az épületszobrász egyszerű alapszerkezetek készítésével, illetve gipszkarton szereléssel is foglalkozik.

A díszítőmunka során szükséges egyszerű és bonyolult gipszhúzásokat vagy előre gyártja vagy a helyszínen húzza. Elhelyezi a szükséges gipsz- és műköelemeket, az éleket, sarkokat összedolgozza, javítja.

Fontos feladata a régi, elavult gipsz- és műköszerkezetek felújítása, szakszerű bontása, restaurálása.

Az épületszobrász munkaeszközei:

- ◆ szobrászvésők,
- ◆ körzők, vonalzők, szögmérő,
- ◆ mintázófa, mintázógyűrű,
- ◆ ecsetek,
- ◆ fűrészek,
- ◆ kalapács,
- ◆ reszelők,
- ◆ szobrászkapocs,
- ◆ lemezvágó olló, lyukasztó,
- ◆ fűrógép,
- ◆ szögbelövő,
- ◆ fűrészgép,
- ◆ szórópisztoly.

A mai világban teljesen természetes, hogy az épületszobrász munkáját is megkönnyíti a számítógép. Különböző speciális rajzprogramok segítségével elképzelteti, alakíthatja az épületek, szobák belső és külső formáit, elkészítheti a háromdimenziós ábrázolását a kialakítandó felületeknek, így a megrendelő még a munka előtt láthatja a végeredményt.

Felhasznált alapanyagok:

- ◆ mész, cement, homok,
- ◆ betonacél,
- ◆ rabicháló,
- ◆ habarcsok, téglák, falazóelemek,
- ◆ gipsz, agyag,

- ◆ porfestékek,
- ◆ üvegszövet, habkő,
- ◆ homlokzati díszítőelemek, különféle szerelvények.

Követelmények

Az épületszobrász munkájának egy része fedett munkahelyen – műhelyben, épületekben – folyik, de jellemző, hogy gyakran dolgozik a szabadban (pl.: épületek homlokzatán magasban, állványokon).

Munkatevékenységét a közepesen nehéz fizikai munka jellemzi.

Az épületszobrásszal szemben támasztott fizikai és pszichés követelmények

Az épületszobrász változatos munkakörnyezetben, sokféle feladatot végez. Jó szemmértékkel, térlátással és színlátással kell rendelkeznie. A szép és pontos mintákat kiváló kezűgyességével és pontos munkavégzésével alakítja ki. Gyakran dolgozik magasban – pl. épületdíszítmények, mennyezeti stukkók kialakításakor, ahol nem szédülhet.

Munkája csak jó formaemlékezettel, téralképzéssel lehet eredményes. Csak az válassza ezt a szakmát, aki kreatív, alkotó képzelettel rendelkezik, hiszen egyéni elgondolásokra mindig szükség van a munkavégzés közben. Egy forma esztétikus és eredeti kialakítása csak akkor sikerülhet, ha gyönyörködteti a szép látvány. Munkájával ugyanis nemcsak magának, hanem másoknak is örömet szerez.

Feladatai elvégzéséhez figyelem és kitartás szükséges.

Az épületszobrász általában csoportban dolgozik, ahol nemcsak a saját, hanem a mások munkájára is figyelnie kell. Amennyiben vezető szerepet tölt be, felügyelnie, irányítania, ellenőriznie kell a többiek munkavégzését, és szükség esetén segítenie is. Ehhez jó

kommunikációs és kapcsolatteremtő készségre, empátiára, problémamegoldó képességre van szüksége.

A jó fizikai állóképesség, és a rugalmasság is elengedhetetlen.

A munkavégzés során felmerülő baleseti lehetőségek, egészségügyi ártalmak

A gipszpor miatt fellépő szakmai ártalmak, a véséseknél, bontásoknál, faragásoknál előforduló sérülések, a magasban történő munkavégzés veszélyei fegyelmezett, pontos munkavégzéssel a munkavédelmi előírások betartásával, az előírt védőberendezések és védőeszközök alkalmazásával elkerülhetők.

Egészségügyi kizáró okok:

- ◆ Gyenge fejlettség és izomerő.
- ◆ A statikai rendszer és végtagok minden alaki és működési rendellenessége, esetenként orvos elbírálása szerint.
- ◆ Magas vérnyomás.
- ◆ Szédülés, epilepszia, egyensúlyzavarok.
- ◆ Színtévesztés, rossz látásélesség.
- ◆ Légzőszervi betegségek.

Aki nem tudja egyértelműen eldönteni, hogy egészségi állapotára tekintettel választja-e ezt a szakmát, feltétlenül keresse fel a foglalkozás-egészségügyi orvosi szolgálatot!

Érdeklődés

A szakemberek felmérése szerint az alábbi 17 érdeklődési körből a megjelöltek a legfontosabbak az épületszobrász szakmához.

Szabadban végzett munka	Nővérvetkél, állatokkal foglalkozni	Emberek között dolgozni	Testi erő kell hozzá	Formákkal, vonalakkal végzett munka	Kézi erővel, szerszámokkal végzett munka	Technikai feladatokkal	Iskolában dolgozni	Embereknek segíteni	Érdekl. vásárolni	Tiszta környezetben dolgozni	Gépeket összeszerelni és javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémekkel dolgozni	Elektronikus készülékekkel dolgozni	Építőiparban dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
			X	X	X										X	

Szakképzés

Az épületszobrász képzés államilag elfogadott bizonyítványt ad, a szakma szerepel az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ). A szakképesítés azonosító száma: 31 5216 08

Az épületszobrász szakképzés célja, hogy a szakember megismerje és elsajátítsa:

- ◆ szerkesztési módszereket, tervolvasást;
- ◆ épületszerkezzettani és stílusismereti tudnivalókat;
- ◆ vakolatok, felületképzési módok, gipsz, műkő, beton és vasbeton díszítőelemek készítését;
- ◆ anyagok, szerszámok, állványok és gépek tulajdonságait, tárolásuk szabályait;
- ◆ technológiai folyamatokat (helyszíni munkák, előregyártás, elhelyezés, helyreállítás);
- ◆ munkavédelmi előírásokat, szabályokat a szakma területén.

Az épületszobrász szakemberrel szemben támasztott szakmai követelmények a következők:

- ◆ Szerkesztési alapismeretek, szabadkézi rajzkészség.
- ◆ Műszaki dokumentációk olvasása, felhasználása, szükség szerint készítése (vázlattev, kivitelezési terv, stb.).
- ◆ Alapvető épületszerkezzettani ismeretek (falak, boltívek, oszlopok, erkélyek, párkányok, lépcsők, nyíláskeretek).
- ◆ Építészettörténeti ismeretek, stílusismeret (külső, belső díszítőelemek).
- ◆ Alap- és segédanyagok ismerete.
- ◆ Szerszámok ismerete, segédszerszámok elkészítése különböző változatokban.
- ◆ Vakolatok, rabcik és egyéb felületképzések ismerete (a gipsztermékek elhelyezése szempontjából).
- ◆ Egyszerű műmárványkészítés.
- ◆ Gipsz, műkő, beton és vasbeton anyagú munkák, valamint a kőfaragó technikák ismerete.
- ◆ Előregyártási és elhelyezési technikák ismerete.
- ◆ Az előregyártáshoz szükséges sablonok, formák elkészítése.
- ◆ Állványok és gépek ismerete.

- ◆ Gipsztermékek tárolása, szállítása.
- ◆ A munkafolyamatok megtervezése, előkészítése, a technológiai folyamatok ismerete, az elkészült munkák ellenőrzése, értékelése, késztermékké nyilvánítása.
- ◆ Munkajogi, munkavédelmi, környezetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai előírások ismerete, betartása, alkalmazása.

A szakképzés során tanulandó tantárgyak:

- ◆ szakismeret,
- ◆ anyagismeret,
- ◆ technológia,
- ◆ rajz,
- ◆ művészettörténet,
- ◆ szakszámтан, költségvetés,
- ◆ munka- és környezetvédelem,
- ◆ munkajogi ismeretek,
- ◆ vállalkozási ismeretek.

A képzés vizsgával zárul, amely 3 részből áll:

- ◆ írásbeli,
- ◆ szóbeli és
- ◆ gyakorlati vizsga.

A gyakorlati vizsgán értékelik

- ◆ A feladatokhoz kapott információk adaptálását.
- ◆ A feladat megvalósításához felhasznált anyagokat, szerszámokat, módszereket.
- ◆ Technológiai folyamat betartását.
- ◆ Rendet, tisztaságot, magabiztosságot.
- ◆ A késztermék valóságát, esztétikáját, használhatóságát, minőségét.
- ◆ A felhasználásra kerülő idő mennyiségét.

Általános iskola után 4+1 év a képzési idő nappali tagozaton. Felvételi vizsgát rajzból és művészettörténeti ismeretekből tartanak.

Érettségivel rendelkezők részére 2 év a képzési idő nappali tagozaton. Első szakképesítés megszerzése esetén szakképzetlenek számára a képzés ingyenes, második szakma megszerzése (szakképesítéssel már rendelkezők) esetén térítésköteles.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja. A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Az épületszobrász foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 2001-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.